

Skrivelse från Umeå kommuns funktionshinderråd -

Konsekvenser av Högsta förvaltningsdomstolens dom avseende elrullstolsgarage

Högsta förvaltningsdomstolens, HFD, dom (den 23 december 2020, målnummer 4637–19) har bedömt att elrullstolsgarage, även kallad brödburk, inte är att betrakta som en komplettering till en fast funktion som avses i lag (SFS 2018:222 med ändringar t.o.m. SFS 2019:983) om bostadsanpassningsbidrag 5 §. Det aktuella ärendet avser en komplettering till befintligt förråd i fastighetens källarplan som saknar åtkomligt med elrullstol. Enligt domslut bedöms elrullstolsgaraget vara ett löst inventarium som tas med alternativt tas bort vid eventuell flytt och att själva garaget anses funktionell i sig. Domar från HFD är prejudicerande, det vill säga vägledande, vilket innebär att bostadsanpassningsbidrag inte längre kan beviljas för denna typ av fristående elrullstolsgarage.

Ett viktigt mål med svensk funktionshinderpolitik är att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta i samhällslivet. För att uppnå full delaktighet på lika villkor som andra behöver samhället vidta ändamålsenliga åtgärder dels för individen exempelvis sjukvård, habilitering, rehabilitering, hjälpmedel, anpassning av den egna bostaden etcetera dels åtgärder som gynnar många exempelvis universell utformning av miljöer, tjänster, produkter och program, det vill säga tillgänglighetsåtgärder.

I plan- och bygglagen används begreppet tillgänglighet och användbarhet. Sedan 1 juli 1993 har det i Boverkets föreskrifter, BFS 1993:21 Nr 4 funnits krav om bostadskomplement i byggnader – vind och regnskyddat utrymme i närhet av bostadens entré för förvaring av barnvagnar, cyklar och uterullstol. I bygglagstiftning före 1993 fanns endast barnvagnar och cyklar beskrivna. Byggnader uppförda efter 1993 ska om bygglagen följts vara utformade med tillgängliga och användbara förråd även för elrullstolar.

Vid förskrivning av elrullstolar utreds ett flertal kriterier, bland annat nyttan för brukaren och minskad begränsning i aktivitetsförmåga. Även säkerhetsaspekter efterfrågas exempelvis förvaringsmöjlighet ”i låsbart och frostfritt utrymme med laddningsmöjligheter”. Det innebär att personer som uppfyller kraven, det vill säga har behov av hjälpmedlet men bor i en byggnad som saknar bostadskomplement eller, som i rättsfallet, att förvaringen är otillgänglig kan nekas hjälpmedlet och därmed delaktighet i samhället.

Den 21 april 2021 meddelar Lena Hallengren att regeringen inlett dialog med SKR att utreda vilka möjligheter som finns inom ramen för annan lagstiftning att stödja enskilda som har behov av hjälpmedel så att de också får förutsättningar för att ta emot dem.

Synpunkter och frågeställningar som behöver besvaras

Vad kan kommunen respektive regionen göra för att leva upp till sina medborgerliga åtaganden om full delaktighet för de personer som drabbas av domen i HFD?

Vad händer inom ramen för SKR:s uppdrag?

Kan bostadsanpassningsbidrag beviljas till andra åtgärder enligt lagstiftning för att möjliggöra förvaring och laddning av elrullstolar?

Att bygglagstiftningen efterlevs avseende närhet till bostadskomplement samt utformningskraven på tillgänglighet och användbarhet är viktigt. Kan byggnadsnämnden göra något ytterligare för att tillse att lagstiftningen följs och att ändringar inte görs i efterhand?

Kan bostadskomplement utformas som ett retroaktivt krav?

Finns det andra bostadsanpassningsåtgärder som kommer att avslås som följd av domen?

Bostadsanpassningsbidrag är ett ekonomiskt bidrag vilket innebär att bidragstagaren är ägare av aktuell produkt/anordning. Vad händer för den som redan har ett elrullstolsgarage?

- Om bidragstagaren inte längre är i behov av garaget och fastighetsägaren inte vill behålla detta på tomten. Var kan garaget återbrukas/återvinnas?
- Ska bidragstagaren betala för borttransport av garaget?
- Vid byte av bostad ska då bidragstagaren betala för eventuell flytt och installation av garaget på ny adress?
- Om fastighetsägaren kräver återställande till ursprungligt skick ex avlägsna eluttag och angöring till mark etcetera. Är det en kostnad som bidragstagaren ska bekosta?

- Hur mycket kostar det att avinstallera och borttransportera ett elrullstolsgarage?
- Vad händer om det inte finns ekonomiska förutsättningar att klara en sådan kostnad?
- Finns det fortsatt bidrag för reparation av befintligt garage?

Bifogad bilaga: Högsta Förvaltningsdomstolen 2019-4637

Elisabeth Nilsson

Tillgänglighetsstrateg